

REPRO



Vastab  
**ENELI KÄGER**

**K**asvuhoonekarilased on miniatuursed (1,5–2mm) valgete tiivadega kärbest meenutavad putukad. Taime liigutades lendavad nad õhku, et siis kiiresti tagasi maanduda. Munast koorunud vastsed imevad taimemahla peamiselt nooremate lehtede alumisel küljel.

Kahjuri eritised muudavad lehe pinna kleepuvaks. Kahjustuse tagajärjel tekivad lehtedele kollakad täpikesed, hiljem lehed kollatuvad, võivad krussi tõmbuda ja varisevad.

Karilast on suhteliselt raske tõrjuda, kuna ta kaitseb end vahaja kihiga. Eriti turvaliselt tunnevad end viimase kasvujärgu vastsed ja munad.

Karilane muneb lehe alumisele küljele ringina rohekad poolläbipaistvad pikergused munad. Sellised lehed eemaldage ja hävitage: valage üle keeva veega, visake ahju või viige kilekotis prügikonteinerisse. Mõne lehe eemaldamine ei tee taimel midagi.

Munajärk kestab sõltuvalt ruumi temperatuurist ja õhuniiskusest 3–4 päevast (+25° ruumis) kuni 2–3 nädalani (+10...+20°). Seda arvestage ka tõrjel.

Karilaste valmikute püüdmiseks sobivad kõige paremini kollased liimpüünisid, sest kollane on nende lemmikvärv, mis ligi meelitab. Paigutage püünisid vahetult taime kohale, sest karilased lendavad kõi-

# Karilasenuhtlus lillelaual

Leidsin oma kuueaastasel jõulutähel karilased. Actaraga juba kastsin ja pritsisin. Polegi neid enam lendamas näinud, kuid lill jääb aina nirumaks. Või mõjub mürk munadele aeglasemalt? Äkki peaks täismunetud lehed ära katkuma?

Praegu seisab mu jõulutäht koridoris, teistest toataimedest eemal. Tahan lille tuppa tagasi tuua, et ta üksindusse ja pimedusse ära ei sureks.

Valged "kärbsed" on karilase valmikud, pildil on näha ka vastsed ja munad.

ge rohkem 20–30 cm kõrgusele. Pange püünisriba näiteks pikema grillitiku otsa ja torgake see mulda. Raputage taime kergelt 2–3 päeva tagant, lendu tõusnud putukad jäävad liimpaberi külge.

Lendutõusnud karilasi võib püüda tolmuimejasse imeda.

Jõulutähte võib karilaste tõrjeks ka pritsida, ko-

odus kasutage "roheliisi" vahendeid: Neem-Azal T/S (0,3–0,5% kontsentratsiooniga), roheline seebi lahus, soolikarohu leotis. Pritsimiseks viige taim vanituppa ja asetage pott külili, et saaks korralikult töödelda lehtede alumist külge. Pritsige taime hommikul, kui vastsed on veel uimased. Tehke seda 3–5päevase vahega.

Tõhusam on muidugi süsteemne mürk (mõjub nii putukale sattudes kui ka taimemahla kaudu), sest lendutõusnud pahalasi on üpriski raske tabada. Paraku pole praeguse seisuga (detsember 2013) müügil mitte ühtegi sellist tavatarbijale mõeldud vahendit.

Kasvuhoonekarilasel on ka looduslik vaenlane *Encarsia formosa*, kes muneb karilase vastsesse. Seda on otstarbekas kasutada aga aian-dis.

Karilasest lahtisaamisega on palju jäندانist. Vahel on targem



HEIKI MAIBERG

saastunud taim ära visata. Kompostihunnikusse ärge teda muidugi viige, sest siis võib nuhtlus levida lisaks teie aiak

naabri juurde.

Kui leidsite oma jõulutähel karilased, jälgige kindlasti ka kõiki läheduses olevaid toataimi. Sakutage neidki aeg-ajalt kahjuri avastamiseks. Karilased kahjustavad tihti ka pelargoone, fuksiaid, gerberaid, tsineraariaid, priimulaid, rooshibiski, abuutiloni, mürti ja potiroose.

\* \* \*

Kui teie jõulutäht jääb aga järjest nirumaks, nagu kirjast selgub, võivad teda mahla imedes kurnata ka kedriklestad. Need on 0,2–0,4 mm pikkused ämblikulaadsed olendid. Kui märkate lehtede alaküljel ja varte harunemiskohtades imeõrna võrgendit, on kedriklest kohal. Tema arengut soodustab soe ruum ja kuiv õhk. Kedriklestad eraldavad taime sisse mürke, mis viimast närutavad.